

FÓKUSZPONT

MIÉRT STRATÉGIAI FONTOSSÁGÚ NIGER?

Niger az Egyesült Államok és az Európai Unió egyik legfontosabb nyugat-afrikai politikai szövetségese volt egészen a júliusi 26-i katonai puccsig. Niger a világ hetedik legnagyobb uránérc kitermelője, és Franciaország, amely az energiaellátásának mintegy 70%-át atomenergiára alapozza, az egyik legfontosabb export partnere. Az ország otthont ad az Egyesült Államok egyik legnagyobb és legfontosabb drónbázisának, valamint egy 1 000 fős katonai kontingensnek is, amely a dzsihádisták csoportok ellen harcol. Kína – az ország második legnagyobb befektetője – pedig a zavargásokra reagálva bejelentette, hogy felfüggeszti a mintegy 800 millió dollár értékű vízerőmű építését, amely 50%-kal növelné az ország villamosenergia-ellátását. A regionális és nemzetközi szankciók, valamint a lehetséges katonai intervenció miatt a puccsisták a Wagner-csoporthoz fordultak segítségért, amely így tovább erősítheti az orosz befolyást a Száhel-övezetben.

Első pillantásra talán úgy tűnhet, hogy Niger a többi nyugat-afrikai államhoz, például Szenegálhoz, Ghánához vagy épp Nigériához viszonyítva nem bír olyan stratégiai adottságokkal, amelyek a térség domináns szereplőjévé tennék. A valóság azonban az, hogy éppen a 2023 júliusában lezajlott katonai puccs cáfolt rá erre az állításra. Niger a világ hetedik legnagyobb [uránérc kitermelője](#), a világ legmagasabb [termékenységi rátájával](#) rendelkező országa, továbbá a dzsihádisták ellen harcoló amerikai és európai fegyveres erők legstabilabb katonai és politikai szövetségese. A következőkben arra világítunk rá, hogy Niger miért kiemelten fontos a nemzetközi közösség, illetve a nagyhatalmak számára.

A 2023. július 26-i katonai hatalomátvétel az ötödik puccs Niger történetében, mióta 1960-ban elnyerte függetlenségét Franciaországtól. Néhány órával azután, hogy Mohamed Bazoum elnököt a testőrség tagjai őrizetbe vették, egy csapat katona – Abdourahamane Tchiani vezetésével – átvette a hatalmat.

Franciaország leginkább az uránérc-import miatt nem engedheti el Niger kezét. Az elmúlt tíz évben importált 88 200 tonna természetes urán elsősorban három országból származott: Kazahsztánból (27%), Nigerből (20%) és Üzbegisztánból (19%). Az urán azért rettentő fontos Franciaország számára, mert energiaellátásának mintegy 70%-át atomenergiára alapozza. Emellett Niger az Európai Unió második legnagyobb uránérc-importőre.

A Száhelben egyre nagyobb gondot okoz a dzsihádisták alakulatok jelenléte. Az ellenük folytatott harc egyik kiemelkedő szereplője – az európai kontingensek mellett – az Egyesült Államok, amely egy több száz millió dollár értékű [drónbázist](#) épített Agadeznél, és 1 000 katonát állomásoztat az országban a felkelők és szélsőségesek leverése érdekében. Ám mivel a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége esetleges katonai beavatkozást fontolgat, illetve az orosz Wagner zsoldoscsoport [segítséget ajánlott](#) a puccsistáknak, a biztonsági kockázat miatt féltő, hogy el kell hagyniuk az országot. Ez jelentős mértékben rontaná az Egyesült Államok pozícióját a térségért folyó amerikai–orosz–kínai versenyben.

Annak ellenére, hogy Kína nem rendelkezik katonai erővel a térségben, a széles körű befektetések, hitelek révén már mélyen beágyazódott a kontinens gazdasági életébe. Niger esetében ez a 800 millió dolláros Kandadji [vízerőmű projekt](#) esetében mutatkozik meg igazán. A nyugat-afrikai ország régóta jelentős villamosenergia-hiánnyal küzd: a 27 millió fős lakosságból mindössze 4,3 millió embernek van hozzáférése az elektromos áramhoz. A tervek szerint a gát 50%-kal növelné az ország villamosenergia-ellátását.

Összességében elmondható, hogy a katonai hatalomátvétel és annak következményei nemcsak Niger jövőjét befolyásolják, hanem a Száhel-térségért folytatott nemzetközi versenyt is átrajzolják majd.